

BÁTHORI Csaba

Tehetném a csomagtartóba a nagymamát, ha élne, a nagypapát, ha beleegyezne, a gyereket, ha kezemnél volna. Rohamaim úgy alakulnak, hogy a legszívesebben mindent levinnék a kocsiába, hogy kitágítsam a mozgásterem, a rokonaim látókörét, és sebes-ségben élhessek megint egy kis ideig. Elöl csak a kézitелефonnak, a kormánynak, a jobboldali tanácsadónak és a hidegvíznek marad hely, főleg így nyár idején, amikor felforrósodnak a száguldók verőerei. Hátra süllyeszteném még a fáradt olajat, a betegellátó ládikát, a tollseprűt és a vészháromszöget, hogy figyelmeztessem a száguldókat életükre. A dobozban mindent magammal vinnék, ami az enyém: kedvenc nadrágomat és cipőmet, egy régen olvasott könyvet, feleségemet fegyverként, a hitemet, és ha tényleg útra kelnék, a csalódásaimat is. Azokat nem szeretném sokáig nélkülözni.

Ugye, tátod a szádat, kismókus? Igen, a csalódásaim megértelték az életem. Nem is tudnék már élni nélkülük. Nem emlékszem ugyan mindegyikre, de arra igen, hogy összcsúnyuk még az enyémnél is hosszabb életű lesz. Sérelmeim túlélnék engem, semmi kétség, ezt már ellenségeim is hajtogatják. Aztán vinném még magammal a régi jegyeimet, amelyekkel blicceltem. Minden olyat vinnék magammal, ami segített túlélni az emberek gonoszságát. Persze, lehet, hogy ezeket a dolgokat, az érettség igénytelen útjelzőit, elszórnám útközben, mintegy odaadnám a mindent feloldó természetnek, tegyen velük, amit akar. És ha semmit nem akar, hagyja ragyogni és rohadni őket a sérelmek és elégtételek széles országútján.

Nagyanyámat keresztbe tenném be hátul, mert rövidke lábikói komoly feszítést kölcsönöznének kocsimnak repülés közben. Fejével és talpával nyomná az oldalakat, és felfrissítené még az öreg felhőket is. Nagypapa, ha beszállna a hajóba, hosszában helyezkedne el, mert ő mindig fejjel szeretett gondolkodni és lábbal haladni a földön. Ő lenne az egyetlen természetes személy a repülő szövetségben, a mormogás és bármikori kiszállás előjogával felruházva. Nekik köszönhetném az energiát, hogy a fellegek közelében esetleg megtekinthetném a földkerekség nagy tükreit, magasan, ahol csak az ördögi jóindulatok járnak.

Ez egy ég körüli út lenne, úgy tervezem, családostul félig-meddig, éspedig azzal a nem is titkolt céllal, hogy néhány rokonomat eljuttassam az örökkévaló boldogság mezőire, ahol imádkozás és remény nélkül is elégedettek lehetnek töredék boldogságukkal. Nem, nem szeretnék megválni tőlük, csupán szeretném megmutatni nekik a szorongásaim rajzát felülnézetből, talán megértenének, és lekiabálnák nekem a megoldást a földre. Én vezetném a varázskocsit a boldog terek bejáratáig, kicsit várnék fenn, aztán sokat várnék lenn, és megszeretném őket emlékeimben. Ki segít nekem kitalálni hőstetteimet? Most már csak találekony szomszédaim vannak, akik néha sörrel, madártejtel, kísértésekkel kínálnak. Úgy érzem, messzire vihetném a rokonaimat, ha életük megőrzése alkalmassá tette volna erre őket.

Így megyek szépen előre fejjel a falnak. Olyan kemény, mint az ontológiai istenérv.

KITALÁLT HŐSTETTEK

ÖZVEGYEK SIMOGATÁSA

Hogyan közeledjünk özvegyekhez? Egyéb szorongattatásai közt ilyenek közé is megérkezhet az ember. Én nem tudok özvegyhez közeledni zavar és félszegség nélkül, de elmondom, mit gondolok róla négy fal között. Vagy ne mondjam?

Történeteim mindent elmondanak és elmondhatnak. Átkozott, aki rosszat gondol közben, ugye, és átkozott, aki nem akar túllépni a pusztá vigasztaláson. Libeg itt a szomszédban egy nemrég özvegy, ma már víg özvegy. Egyszer csak azt vettem észre, ragadós ez, mint a télizöld. Özvegységének zsenge napjaiban keveset nevetett, de mindig kész volt nevetni. Egyre gyakrabban bújt ki az ajtaján, aztán virágot öntözött sűrűn, festett körömmel, lágy és kemény időben egyaránt. Egyedül van az özvegy, tudom. De hogy ilyen szívesen kidagadjon az ajtaján. Alig múlt ötven, nem lóg még rajta a lélek. Vastag vicceket mesélt, aztán egyre többet. Mit tegyek vele? Hol simogassam? Ha te is rokonszenves vagy az özvegynek, a vigasztalásnak nincs határa. Két hónap múlva már ideadta a férje nyakkendőjét, pepita zakóját, Velencében vásárolt puhabőr ellenzős sapkáját, mindent. Tamaszkodott rám, éreztem. A karja alatt a hús kissé petyhüdt, ja. De csüggtek rajta a buja láncok, a nyakában, a csuklóján, néha még a bokáján is. Kivágás a mellén minden mennyiségben, ez is lágyította az ember szívét. A vállát megérintheted harántcsuszamlással is, gondolhatod. A bőre nem ruganyos már, de még ujjböggyöt fogadni képes, ez kitetszik a kísérő fügemosolyból. Az arcát egész tenyérral megsimogatni, ez nem szokatlan. A hajába túrni, azt sötétedés után megteheted. A hátán becsúsztatni az ujjaid kettesével a kelme alá, ez már a merészebb fajtából való szemtelenség, csak agglegényeknek ajánlatos.

Mert ebben a pillanatban senki nem felel az ujjak végéért, a játszma tétjéért, az özvegy komolyságáért. Ha tölcserre alakított tenyeredbe ülteted a könyökét, az a bizalom középfoka, kiépítésre alkalmas helyzet. Ha ezt feszesen kinyújtott öt ujjal teszed, s közben tenyered közepébe szívod simogatva a könyököket, az még egy árnyalattal merészebb vigasztalás. A kelmék alá nyúlhatsz a szélükön, mintegy dicsérve a minőséget, színt, szövést. Ha ujjad körömmel fekszik a bőrre, akkor horizontálisan is elhelyezhetsz egy-egy bőrbókot. Lényeges, hogy a bőr sugárzó melegét érezd, és ne találkozz visszautasítással. Öv alatt merész óvatosság ajánlatos. Özvegyeknek sincs ellenvetése a bátor férfítettek ellen, úgyhogy szándéktalan tenyérsétáltatás még a gyógyszerelő gömbpartokon is elképzelhető.

Csak meg ne állj közben, ne keresd a feltűnést. Szemed sokat segíthet a vigasztalásban. Ha az özvegy nem halássza ki a dekoltéjból, azaz nem hívja magasba saját szemmel, akkor a vigasztalás végén még korona vár. Az özvegy vállán hanyag, simogatással felérő csapással agyonüthetsz egy szűnyogot. Elülső holdas részeket közvetlenül csak a végjátékban tanácsos közelíteni. Minden özvegyhez közelít a halál, de csak az élet formájában. Főleg a tíz ujjad hozhat megváltást, finom rezzenést, vágyálmot a hajótöröttnek. Férj hozzá, térj tőle, és megládd, hamar haptákban feköszűtök.

EGY ŐRÜLT HAGYATÉKA I.

Először az életem rajza, abból kevés van. De el tudom-e mondani a nevetésem? Anyám egy farokkal született, ezt apámtól tudom, a háború előtt, titokban, pozitíve. Feltűnően kicsi ujjai voltak, ezért is nem született meg. A kicsi ujjak akadályozzák az anyákat a nevelésben, ezért keveset főznek, de sokat mosnak, és amikor a vasútállomás fésű alakú kerítése mellett megszült, én már egészségtelen voltam.

Van egy bátyám, volt. A hátamra égetett mészből kis faszobrokat kötöttek szentekből, kopogtak nagyon a májamon, míg ki nem irtottam őket. Lehetetlen felnőnöm, azért írok. Iskolába apa vitt, amikor még nem volt háború. Ott tanultam az egyeseket, ketteseket, a végén mindig sok jó betűt kaptam, könyveket kolbászból, mert inkább enni szerettem, mint olvasni. De a gyóntatóatyám, amikor átnyúlt a fülkében a herém irányába, azt mondta: „Megkérdezhetném, fiam, mért nem odakint könyvebbülsz meg?” Én a csúfalkodást is szerettem, különösen a templomablak mögött, ahol lóbálva a füstölőt megtáncoltattuk az isten küldötteit. Mintha elbocsájtottak volna a hadseregtől, olyan bánatos voltam az esőben, de lóbáltam, lóbáltam. Otthon elmeséltem anyának, aki szült, állítja a sarki szomszéd, és ő is dicsért fölöttébb, és dalra is fakadt a dicséret alatt: „Szaporodni jön a flódni, ezért nem kell kidobódni”, valami népdal a háború utáni romlásból. Azért is jegyzem fel, hogy tanuljon a fiú és a lány, mindkettő.

Én csak annyit jegyzek meg, hogy mindenki kicsivé akart tenni, még mielőtt én magam kicsivé nem váltam volna. De most már viselem a viselendőt, tisztelem a tisztelendőt, főleg a doktorokat, ők mindig a többség.

Szerencsétlenné, úgy gondolja bennem az én, az apám tett, még nevettem is rajtam akkor per pillanat. De hát ezt nem lehet leábrázolni, mert tilos az intézet hírét vékonyítani. Alig szólt valamit, és máris kinn voltam a jóból. Bár soha nem utánoztam senkit, még komolyságból se. Mert azt hittem, hiszem, hinni fogom, hogy az egyéni adottság szava minden időben a közönség gyarapodására szolgál lelkiileg. De kissé elzárkóztam, és egyszer csak elkezdtem nevetni otthon, harsogni, és tudtam, ez az egyedüli létem büntetése. Hogy ne vegyem komolyan a kinti embereket, az állatokat, a növényeket, csak ami itt benn van az intézetben, ahol a szívemet is őrzöm egy füst alatt. Egy híres személy jött el 1896. április 4-én hozzám, tizenkilenc percenként jött el, hogy megnyíratkozzak nála. De rozsdás ollót hozott, és a pisilése olyan elefántforma volt, tavaszi áradás. Úgyhogy nem tudott megrövidíteni rendesen, csak csetkelte a hajamat, és égettett hozott rám fejnél, hogy letaroljon.

De én ellenálló voltam, ezért ellenálltam. Nem tudtam kislabizálni a nevét, valami ilyenre emlékszem, hogy Kalbács Zágon vagy Zalbács Kágon, hosszú hajjal nem tudhatja ezt az ember. Az ember elcsúszik egy kicsit néha a helyéről, ésszel igyekszik lenni, de nem sikerül, és akkor betegnek hívják, és nem járhat fenn a fényen. De hát ez provincializmus! Én még írni se tudtam, és már szárnyaltam, verekedtem, imádkoztam. Szóval egy harcos madár voltam összekulcsolt kézzel.

EGY ŐRÜLT HAGYATÉKA II.

Még nem fut az idő, csak az enyém. Szépen születtem, iskolába mentem, mentek velem, és messze volt a jóisten közele. Számítalan tablettát kellett bevennem (8756-ot), hogy hinni tudjak a felüljáróknak, tekintélyes tanítóknak, magamnak. Magomat is elvettem a bokrokba sokszor, de még ivar nélkül.

Kicsi voltam, isten voltam. Sokáig kerestem a nőneműek száját, a bibliában, a tanároknak, könyvekben, aztán nem találtam meg, csak egyben. De ő harapott, a szája egy csípés volt, mint a skorpiónak nyáron. Nekem nem volt szakszervezetem, egyedül kellett harcolnom másokért magamban. Már akkor tudtam, hogy sok vagyok. Viszketett előbb az agyam helye, ott vakartam az ürességet. Aztán a vállam alatt, ott találtam meg a hónaljamat. A köldököm csak egyszer viszketett. De az ágyékom, az viszket csecsemőkorom óta. Mintha mindig gyereket akarnék formázni, annyit vakarom. Álmomban is vakarom, majdnem átlukasztottam múltkor a herefalamat. Aztán addig kaparom magom, amíg kiömlik magom. De lány nincs hozzá. Másnap mindig kimegyek az ebédlőbe reggelihez, és olyan foltokat hordok a nadrágomon, mint hazám térképe. Ezért is nevezett el a csapat az asztalomnál térképésznek. Annyira szeretnek, hogy néha szájjal meg akarnak papilni. Néha szemmel.

De maradt még belőlem a jóembereknek is szőr, szál, csont, maszat. El akartam hajtani magamból a magomat, neki is vágtam a manővernek. Két huzat zsákvásznat szereztem be a konyhán, egy lópokrócot, egy hatalmas jégkockát, ami csak az ágyékon olvad, és egy nagy műanyag vékát is hoztam le magamhoz. Mindezt vízhatlan anyagból készült slaggal bugyoláltam körül, hogy ne érjek magomhoz. Így sikerült két éjszakát átvészelnem szárazon. De aztán megint jöttek a térképraizok, a domborzati igények, a folyók, a kemény hegyek, a hegyomlások dörzsölései, és én elpetyhüdtem az ágyékomban, miután elkeményedtem. Papnak kellett volna mennem, akkor nem enged át isten ide az intézetbe, hanem megtart az oltár mellett. Ha nem volnék beteg, akkor diplomata volnék, aki dekára beszél, és kilóra kapja a babért. Mindent el kellene mondanom pedig, csak akkor bírnám ki magam és a doktorokat. Három nappal ezelőtt a tükörbe néztem, és olyannak találtam magam, hogy kimehettem volna a fűbe. Pedig a szex, mondom, nagy szerepet játszott az ágyékomban, de szellemileg visszamaradtam, ezért nem lett belőlem még egy ember. Ma már legalább ketten kell lenni egynek, hogy ne szálljon a fejébe a magány dicsősége. Illúzióim vannak, kikérem magamnak.

Még vérzek is tőlem, magamtól, ezért számolom magam minden reggel, mint a hajszálat. Isten is megőrzi a köveket, az aláírásokat, a nőket, a számokat. De hiszek én egyáltalán kövekben, felhőkben, barátaimban? Nem szeretem az anyagot, mert nem beszél, kivéve, ha szeretik. Én a kandiscukrot eszem szívesen, a sztracsit az olasznál, aki idejött fagyit árulni, és a jóistent, akiben nem hisznek, csak az angyalok, az ördögök, az ateisták, meg akik olvasni tudnak a fáknak, növényekben. Én meg én vagyunk az egyetlen, akik valóságban gondolkodnak.